

Antibiotika til kalve og ungdyr skaber dilemmaer hos dyrlæger

Kvægdyrlæger føler sig ofte nødsaget til at udlevere antibiotika til kalve – også selvom de må gå på kompromis med deres faglighed. Det viser en undersøgelse blandt knap 40 praktiserende dyrlæger.

Forbruget af antibiotika i husdyrproduktionen har myndighedernes opmærksomhed. Forbruget til køer har været faldende i en årrække, men på kalveområdet er udviklingen desværre gået den forkerte vej. Derfor har SEGES spurgt samtlige kvægdyrlæger om deres holdning til og erfaring med antibiotika til kalve og ungdyr. Knap 40 dyrlæger har gennemført hele besvarelsen.

Mange oplever dilemmaer

Hele 60 pct. af dyrlægerne i undersøgelsen angiver, at de indimellem udleverer eller ordinerer antibiotika til behandling af diarré i situationer, hvor de ikke mener, at antibiotikabehandling er den rigtige løsning.

Nogle af årsagerne til, at normal praksis afviges, er massive problemer med hygiejne, pladsmangel, manglende evne og vilje hos landmanden, manglende tro på at problemerne kan løses på anden måde og opgiveness i forhold til kommunikationen med landmanden.

Flere angiver dog også behandling som en mulighed for at skabe lidt 'luft', som forhåbentlig kan give overskud til at iværksætte eller forbedre forebyggende tiltag. Gamle vaner og forventnin-

ger fra landmandens side kan også være afgørende for valget.

Omkring 40 pct. af de deltagende dyrlæger oplever indimellem pres fra landmænd for at få antibiotika til behandling.

Besvarelsene mere end antyder, at dette er et felt, hvor mange oplever dilemmaer mellem idealer, faglighed og praktiske udfordringer.

Forskel i dyrlægers tilgang

Undersøgelsen indikerer, at der hos 30-50 pct. af de mælkeleverende besætninger er behov for at anvende antibiotika til håndtering af diarré sygdomme enten periodevis eller mere vedvarende.

Godt halvdelen af dyrlægerne mener, at behandling med antibiotika er nødvendigt i mindre end 25 pct. af de tilfælde, hvor der optræder diarré sygdomme i en besætning. I den anden ende af skalaen mener 14 pct. af dyrlægerne i undersøgelsen, at behandling er nødvendig i over halvdelen af tilfældene.

Der er naturligvis forskel på typen af diarré mellem forskellige besætninger. Der er ganske sikkert også stor forskel på, hvor gode landmænd og kalvepassere er til at opdage diarréen og

iværksætte støttebehandling, og hvor tærsklen for tilkald af dyrlæge ligger. Men måske afspejler forskellene også i et vist omfang, at dyrlægers tilgang til løsning af problemerne er forskellige.

Flere årsager til antibiotikabehandling

Dyrlægerne oplever normalt ikke specifikke smitstoffer som den egentlige årsag til problemer. Som de vigtigste årsager til, at antibiotikabehandling er nødvendig, angives i prioriteret rækkefølge:

- Mangelfuld råmælkstildeling
- Dårlig hygiejne
- Manglende prioritering af kalvepasningen
- Manglende viden hos kalvepassere
- Dårlige opstaldningsforhold.

Omkring 60 pct. af dyrlægerne angiver, at manglende viden blandt kalvepassere er et udbredt problem. Omkring en tredjedel af deltagerne i undersøgelsen angiver, at de gennemfører staldskoler eller anden målrettet uddannelse af kalvepassere.

Effektiv forebyggelse en udfordring

En stor del af dyrlægerne oplever vanskeligheder med at få landmænd til gennemføre præventive tiltag for at forebygge diarré. Samtidig hersker der blandt en del dyrlæger frustration over, at det kan være vanskeligt at løse problemerne via forebyggelse.

Manglende tro på, at problemerne kan løses uden antibiotika, kan måske virke demotiverende, så man som dyrlæge vælger 'den lette løsning'. Flere af deltagerne lægger dog vægt på, at smertebehandling og væske ofte kan reducere behovet for antibiotika væsentligt i de situationer, hvor diarré symptomer optræder.

Forslag til mindre antibiotika til kalve

Deltagerne i undersøgelsen kommer med en række forslag til, hvordan behovet for anvendelse af antibiotika kan minimeres:

- Skab og oprethold fokus på kalvene
- Uddan personale
- Sæt mere fokus på kælvnings- og kalvefaciliteter og etablering af egnede vaskepladser
- Brug laboratoriediagnostik
- Lad NSAID's og elektrolytter være førstevalg ved behandling af diarré
- Behandl udelukkende kalve med temperatur over 39,3 °C med antibiotika.

60 pct. af dyrlægerne i undersøgelsen angiver, at de indimellem udleverer antibiotika til behandling af diarré, selv om de ikke mener, at antibiotikabehandling er den rigtige løsning. Foto: SEGES.